

**Звіт Великоборовицького закладу дошкільної освіти «Сонечко»
про результати моніторингу досягнень дітей дошкільного віку відповідно до вимог
Базового компонента дошкільної освіти (редакція 2021 р) та освітньої програми
«Українське дошкілля»**

Відповідно до річного плану роботи дошкільного закладу «Сонечко» на 2024-2025 н.р. з 16.09.2024 р. по 20.09.2024 р. було проведено 1-ше моніторингове вивчення з метою визначення стартових можливостей дошкільників і постановки конкретних завдань на перспективу (моніторинг досягнень дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку).

Для проведення дослідження використовувався методичний посібник Н. Шаповал В. Левченко Г. Остапук «Моніторинг дітей дошкільного віку»/3-те видання. К.: Мандрівець, 2021р.

Для проведення цілеспрямованого і повного комплексного оцінювання рівня засвоєння програмового матеріалу дошкільниками педагоги оцінювали досягнення дітей за показниками (критеріями, моделями) всіх семи освітніх ліній: «Гра дитини», «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини».

Обстежено 20 дітей.

Для стимулювання розвитку дітей і своєчасного виявлення та усунення недоліків в освітньому процесі моніторинг рівня досягнень здійснюється двічі на рік (вересень, травень).

Під час комплексного оцінювання педагоги враховували три основні принципи: створення умов для розкриття певних знань, максимальна реалізація навичок дитини, спрямованість на підвищення результативності освітнього процесу. Також фахівці дотримувались певного алгоритму:

- використання діагностичного інструментарію;
- використання методів і прийомів (методика обстеження), які допомагають виявити фактичний різнобічний рівень розвитку дитини;
- За результатами освітньої роботи – визначення рівня засвоєння знань (високий, достатній, середній, початковий).

Для здійснення моніторингу педагоги проводили: спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані), міні-заняття, дидактичні ігри та вправи, розвивальні ігри, бесіди. Також використовували доручення, як один із видів природного експерименту, вивчали продукти праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості).

Отже, в результаті проведеної роботи на початок навчального року маємо такі якісні показники моніторингу рівня досягнень вихованців дошкільного закладу «Сонечко» (за зведеною таблицею):

**Результати моніторингового вивчення
в молодшій групі свідчать:**

(5 дітей)

№ з/ п	Освітні лінії	Початковий рівень		Середній рівень		Достатній рівень		Високий рівень	
		%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей
1	«Особистість дитини»		3		2				
2	«Дитина в соціумі»		3		2				
3	«Дитина в природному довкіллі»		3		2				
4	«Дитина у світі мистецтва»		3		2				
5	«Гра дитини»		2				3		
6	«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»		2		3				
7	«Мовлення дитини»		2		2				

Освітній напрям «Особистість дитини»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Діти почали ознайомлюватися з основними засобами загартування.
2. Володіють елементарними правилами поведінки вдома, але потребують постійної допомоги дорослого.
3. Діти потребують постійної допомоги дорослого в орієнтуванні приміщення групи та використання предметів за призначенням.
4. Діти ще не мають знань, що сприяє збереженню здоров'я (рух, правильне харчування, безпечна поведінка, догляд за тілом).
5. Всі діти потребують допомоги, мають слабкі навички бути охайними, мають початкові навички особистої гігієни, самообслуговування. Вихователі та помічники вихователя ознайомлюють дітей з правилами та культури вживання їжі.

Особистісна компетентність

1. Діти слабо орієнтуються в ознаках статевої приналежності.
2. Діти називають лише кілька відмінностей про належність до певної статі.
3. Ще не вміють виявляти емоцій та оцінювати себе позитивно ставитися як до особистості.
4. У дітей формуються уподобання, інтереси, мають слабкі уявлення про свої добрі вчинки, і не можуть про це розповісти.
5. Діти потребують постійної допомоги дорослого, постійно відволікаються, ще не вміють діяти самостійно.
6. Діти не виявляють емоцій при зустрічі з однолітками.

7. Діти мають труднощі у спілкування та не вміють регулювати свою поведінку в різних видах діяльності.

Рухова компетентність

1. Діти постійно чекають на допомогу дорослого при руховому навантаженні відповідно до віку.
2. Діти не називають та не виконують основні фізичні вправи, не знають способи використання обладнання.
3. Діти мало активні, у грі обирають пасивну роль, не вміють підпорядкувати свої дії діям інших дітей у процесі спільної рухової діяльності, не мають прагнення допомагати товаришеві

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Соціально-громадська компетентність

1. Діти знають свої імена, але не завжди хочуть їх називати; за бажанням називають імена батьків та інших членів родини, мало хто знає своє прізвище.
2. Діти не усвідомлюють зміст поняття «сім'я», але розуміють, що батьки найрідніші люди, які піклуються про неї.
3. Діти усвідомлюють, що бабусі й дідусі також сім'я ставиться до них з теплотою, за бажанням називають їхні імена.
4. Діти не усвідомлюють обов'язки кожного члена сім'ї та свої. Діти здатні співчувати хворим членам родини, але не можуть надати посильну допомогу.
5. Діти слабо орієнтуються у родинних зв'язках, не вміють передавати особливості їхньої поведінки та вподобань.
6. Діти усвідомлюють, що родина об'єднує всіх родичів, але виявляють цікавість до родинних справ, свят, зустрічей.
7. Діти вважають себе головними у родині, люблять усіх рідних, вміють виявляти свої емоції та дружні довірливі взаємини в родинному колі.
8. Діти помиляються у називанні предметів домашнього вжитку та їх ознаках.
9. Мають не мають елементарного уявлення про працю дорослих вдома і в дитячому садку.
10. Діти не розуміють та не виконують до трудових завдань.
11. Діти не розуміють, що чужі - це люди, які між собою незнайомі, що з ними потрібно поводитися обачно, стримано чужо.
12. Діти з допомогою дорослих вступають в контакт з різними за віком дітьми, навчають дотримуватися норм спілкування.
13. Не всі діти вміють використовувати предмети на іграшки за призначенням потребують підказок дорослого.
14. Діти не орієнтуються у тому що група – це об'єднання дітей одного віку, пов'язаних спільною діяльністю. Слабо орієнтуються, де у приміщенні групи та дитячого садка.
15. Діти не знають назву міста, вулиці, де мешкає, назву країни та національність
16. Діти не володіють елементарними морально-етичними нормами міжособистісних взаємин, не вміють дотримувати їх під час спілкування.

Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»

Природничо-екологічна компетентність

1. Діти не мають уявлення про життя людей та природу на планеті Земля.
2. Діти за допомогою дорослого помічають та називають природні явища.
3. Діти не знають назви рослини найближчого оточення (дерева, кущі, квіти, будову та смакові якості плодів).
4. Діти не усвідомлюють різноматіність рослинного світу. Також з допомогою дорослого розрізняють тварин і їхніх дитинчат, діти не можуть самостійно дати відповідь про зовнішню будову, живлення, пересування, захист, поведінку тварин.
5. Не мають елементарного уявлення про сонце.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Діти не розуміють про те, що природне довкілля та життєдіяльність людини взаємопов'язані.
2. Діти ще не розуміють важливість збереження природи та турботи про навколишній світ

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

Мистецько-творча компетентність

1. Діти почали ознайомлювати з творами малого фольклору, нескладними авторськими творами, ілюстраціями відомих художників.
2. На початковому рівні розуміють зміст знайомих художніх творів, не відповідають на нескладні запитання за їх змістом; розуміють поведінку персонажів, але про це не розповідають.
3. Діти не знають вірші, і не охоче повторюють для вивчення.
4. Діти не знають назву міста, вулиці де мешкає.
5. Знають власні імена, імена батьків, але ще помиляються в іменах друзів та вихователів і помічника.
6. Знають, але не називають предмети домашнього вжитку та їх ознаки.
7. Не вміють користуватися предметами й іграшками відповідно до їх призначення.
8. Не можуть будувати елементарні висловлювання про довкілля (природне, предметне, соціальне).
9. Діти не володіють різними техніками малювання (пальчиками, пензликами, олівцями, фломастерами, крейдою), потребують словесних інструкцій, діти не знають та помиляються в назвах кольорів. Потребують допомоги дорослого.
10. Діти не вміють створювати прості композиції й аплікації не розповідають про те що створили. Потребують допомоги дорослого.
11. Ліплять з пластиліну, але не мають технічних навичок, не розуміють, що створені власноруч створені речі можна ввести ігрову діяльність. Потребують допомоги дорослого.
12. Діти не охоче виконують завдання, потребують допомоги дорослого у відтворенні у русі характеру музики, відгукуються на темпові та динамічні контрасти.
13. Діти майже не підспівують за дорослим, спів викликає труднощі, поводяться як глядачі.
14. За допомогою дорослого діти навчаються відрізняти за тембром звучання, та за назвою музичні іграшки та інструменти.

Освітній напрям «Гра дитини»

Ігрова компетентність

1. Діти за підказкою дорослого відображають у грі діяльність і взаємини дорослих.
2. Діти з допомогою вихователя навчаються перетворювати предметно-ігрове середовище.
3. З допомогою вихователя конструюють природнього матеріалу.
4. Мають не стійкий інтерес і бажання до відображення багатьох об'єктів навколишньої дійсності, мають складнощі в умінні розповісти про іграшку, потребують допомоги дорослого.
5. Діти знають, впізнають, але майже не називають різні види іграшок.
6. Діти не знають назви, але впізнають образні іграшки.
7. Діти не вміють класифікувати іграшки із різних матеріалів,
8. Діти мають початкові вміння використовувати іграшки за призначення,
9. Діти ще не усвідомлюють себе активним учасником гри, дітей потрібно спонукати до дій.
10. Діти почали ознайомлюватися з рольовими способами поведінки, нормами та етикетом спілкуванні у процесі гри.
11. Дотримуються ігрового партнерства з допомогою дорослого.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Сенсорні еталони

1. Діти не вміють порівнювати величини предметів (великий-маленький, довгий-короткий, високий-низький).
2. Діти не називають геометричні фігури та форми: круг, квадрат, куля кубик та не вміють порівнювати геометричні фігури з предметами, схожими за формою.
3. Діти не можуть самостійно визначати просторове розташування предмета відносно свого тіла. Складно визначають просторове розташування предмета (вгорі, внизу) та просторові відношення (на, під, поріч, тощо.)
4. Діти помиляються під час визначення у частин доби та часових відношеннях.

Логіко-математична компетентність

1. Діти не вміють лічити у межах 3, та не можуть утворювати числа 2, 3 способом додавання 1 до попереднього, порівнюють чисельність множин.
2. Діти не можуть самостійно порівнюють чисельність множин накладанням і прикладанням предметів, потребують допомоги дорослого.

Освітній напрям «Мовлення дитини»

Мовленнєва компетентність

1. Діти разом з допомогою дорослого навчаються прислухатися до звуків навколишнього середовища та імітувати голоси пташок, тварин.
2. Діти не вміють розпізнає окремі звуки у словах; визначати перший звук у слові, виокремлювати та інтонувати звук, що частіше повторюється у словах з вірша.

3. Більшість дітей не може правильно і чітко вимовляти всі звуки особливо свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'], та шиплячі [ж], [ш], [ч], [дж].
4. Діти навчаються говорити із різної силою голосу, передавати інтонації радості та смутку.
5. Діти не вміють самостійно характеризувати предмети за істотними ознаками та діями, правильно вживати слова позначення частин тіла людей та тварин.
6. Діти не знають та не використовують узагальнюючі слова, образні вирази, порівняння.
7. Діти ще не вміють самостійно вживати слова, що означаються якості предметів (величину, колір), синоніми, антоніми, спільнокореневі слова.
8. За допомогою дорослого узгоджують слова у роді числі та відмінку; утворюють однину та множину іменників
9. Діти навчаються уживати дієслова із займенниками, *ми ви всі*, різні відмінкові форми *я ти, він*.
10. За підказкою вихователя діти утворюють іменники і прикметники із суфіксами пестливості, прикметниками із суфіксами *-еньк, -есенький*.
11. Діти слабо будуть прості та складні речення, не вміють вживати слова у кличному відмінку
12. Загалом діти спілкується українською мовою але не чисто, відчутній вплив домашнього перегляду мультфільмів іншою мовою.
13. Діти розуміють мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Діти розуміють запитання, але не всі можуть відповісти на нього самостійно і самі запитати чи поставити питання дорослим та одноліткам.
2. Не всі діти можуть самостійно вживати ввічливі слова, привітання, прощання.
3. Діти не відтворюють діалоги дійових осіб в ігровій формі.
4. Діти ще не мають навичок переказу за допомогою дорослого та спільного переказування.
5. Діти не вміють самостійно складати короткі (2-3 речення) сюжетні та описові розповіді за допомогою запитань дорослого та спільного мовлення.

**Результати моніторингового вивчення
в середній групі свідчать:
(6 дітей)**

№ з/ п	Освітні лінії	Початковий рівень		Середній рівень		Достатній рівень		Високий рівень	
		%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей
1	«Особистість дитини»		1				5		
2	«Дитина в соціумі»		1				5		
3	«Дитина в природному довкіллі»		1				4		1
4	«Дитина у світі мистецтва»		1				4		1
5	«Гра дитини»		1				2		2
6	«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»		1				2		2
7	«Мовлення дитини»		1		2		2		1

Освітній напрям «Особистість дитини»

Здоров'язбережувальна компетентність

- Діти на початковому рівні володіють елементарними знаннями про основні здоров'язбережувальні чинники, намагаються дотримуватися правил здоров'язбережувальної поведінки, потребують незначної допомоги дорослого.
- Діти з допомогою дорослих застосовують набуті навички та знання щодо збереження здоров'я.
- Діти знають, але не використовують правил безпечного перебування вдома та ЗДО, не мають елементарні навички безпечної поведінки, припускаються помилок під час практичної діяльності.
- Діти розуміють, але не можуть самостійно скористатися навиками безпечної поведінки під час агресивного поведінки однолітків та дорослих, також з малознайомими дітьми.
- Не всі діти можуть розрізнити стан здорової і хворої людини, за допомогою дорослого виокремлюють основні ознаки захворювання.
- Діти потребують часткової допомоги дорослого, іноді простежуються невпевнені дії в самообслуговуванні, використанні основних гігієнічних засобів та предметів догляду: діти не розуміють, що ними потрібно користуватися індивідуально.
- Діти потребують частого нагадування щодо збереження правильної поведінки в різних видах діяльності.
- Діти застосовують набуті знання щодо збереження здоров'я з нагадуванням дорослого.

Рухова компетентність

1. Діти не розуміють значення фізичних вправ для власного здоров'я, але активно використовують набуті рухові вміння в самостійній діяльності, інколи припускаються помилок при їх виконанні.

Особистісна компетентність

1. Мають уявлення про існування свого внутрішнього світу, (думки, бажання), не всі діти усвідомлюють різні сторони свого характеру, іноді припускаються помилок у назвах стану настрою.
2. Діти орієнтуються в основних почуттях, диференціюють добро та зло, але не вміють встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями життя.
3. Діти не завжди правильно називають частини свого тіла. З допомогою дорослого називають основні органи людини, їх функції. Розуміють статеву належність, навчаються з повагою ставитися до протилежної статі.
4. Діти не усвідомлюють зв'язок своєї самооцінки з реальними досягненнями. Не розуміють, що самовихваляння є негативним виявом, потребують роз'яснень дорослих.
5. Діти не орієнтуються у своїх правах та обов'язках, не охоче обирають правильне рішення (треба - не хочу), іноді виявляють своє небажання виконувати доручення,
6. Діти потребують допомоги під час створення власного образу себе «Я», про усвідомлення свого місця у сім'ї, групі однолітків.

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Соціально-громадська компетентність

1. Діти знають, що таке сім'я; називають ім'я, але не вживають по батькові, розуміють стать, слабо орієнтуються у віці, не всі діти знають прізвище своєї сім'ї. можуть пояснити склад сім'ї.
2. Вміють виявляти повагу до членів своєї родини.
3. Діти виявляють інтерес до професії батьків, хоча не всі діти знають ким працюють батьки.
4. Розуміють, що родина об'єднує родичів матері та батька, не усвідомлюють ступінь спорідненості, з'ясовують з допомогою дорослого. З бажанням контактують з найближчими родичами, яких часто відвідують.
5. Діти виявляють інтерес до спільних свят, зустрічей, беруть часткову участь у родинних справах.
6. Діти не вміють піклування про своїх близьких, не простежується емоційний вияв на різні життєві ситуації.
7. Діти ознайомлені з своїм будинком, квартирою, її обладнанням. Виявляють певні труднощі у виборі предметів для створення інтер'єру у грі, потребують допомоги дорослого.
8. Знають назви предметів побутової техніки, помиляється у називанні матеріалів з яких вони зроблені, не знають правила безпечного користування.
9. Невпевнено орієнтуються в найближчому предметному оточенні, потребують допомоги дорослого, помиляються у назвах і класифікації предметів домашнього вжитку. Діти з часткою допомогою дорослих вживають узагальнюючі слова, назви та призначення побутових приладів.
10. Усвідомлюють, що знайомі можуть бути як серед дорослих, так і серед дітей. Вітаються з однолітками після нагадування дорослого.
11. Діти обізнані професіями, за бажанням можуть називають кілька з них.

12. Діти усвідомлюють свою залежність від старшого покоління, приймають опіку, не завжди розуміють, як це ставитися з повагою до дорослих, за ініціативою дорослих готові допомагати.
13. Діти не вміють піклуватися про людей похилого віку та людей з особливими потребами, не виявляють жодних емоцій.
14. Деякі діти не розуміють, що чужі – це люди, які між собою незнайомі, не знають, що поводитись з ними треба обачно, чесно; не можуть звернутися за допомогою до незнайомої людини.
15. Діти пасивно контактують з дітьми різними за віком.
16. Діти беруть епізодичну участь у груповій діяльності, потребують постійного нагадування з боку вихователів.
17. Діти свідомо ставляться до гри з однолітками, висловлюють радість та задоволення від гри, але не можуть чітко висловити своє позитивне ставлення до гри. Деякі діти частіше граються на одинці.
18. Діти не виявляють вміння чинити справедливо, не відчують провини, не знають та вживають слова-пояснення, вибачення, виправдання, вибачення.
19. Діти намагаються підтримувати щирі взаємини в колективі.
20. Діти мають недостатній рівень усвідомлення у виборі свого друга, виникають труднощі в ухваленні елементарних рішень, не можуть самостійно обґрунтувати свою позицію.
21. Діти потребують допомоги, відповідаючи на запитання нашу державу (назва, символи, побут, одяг; про інші країни: назви, особливості людей, які там живуть (колір шкіри, волосся, розріз очей, тощо). Діти припускаються багато помилок.
22. Діти не можуть самостійно оцінити свої вчинки, хоча за допомогою дорослого можуть диференціювати гарне – негарне, добре – погане.
23. Діти розповідають про себе цікаво, але не повними реченнями, розповідь супроводжують мімікою, жестами, інтонацією, інколи потребують додаткових запитань. Формується позитивний образ «Я».
24. Забувають назву рідної країни, не усвідомлюють що в Україні живуть українці та й інші народи; на початковому орієнтуються в її символах.
25. Діти не знають назву рідного міста, деякі діти не знають адресу вулиці де проживають, часто помиляються. Не знають адресу дитячого садка.
26. Діти знають власні імена, але не всі називають свої прізвища, не знають прізвища своїх рідних, друзів. Також помиляються в іменах та по-батькові вихователів, його помічників, інших працівників ЗДО.
27. Поміляються в назвах предметів домашнього вжитку та побуту. Не всі діти знають деталі їх застосування; не вміють самостійно застосовувати та групувати предмети за їх характерними ознаками.
28. Діти помиляються у назвах видів транспорту.
29. Діти не завжди виконують елементарні правила поведінки у громадських місцях; не дотримуються правил безпеки на вулиці тощо. Потребують підказки дорослого.

Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»

Природничо-екологічна компетентність

1. Діти розуміють, але не можуть самостійно відповісти на запитання про загальне уявлення про життя людей на планеті Земля. Діти не називають, що земля має круглу форму кулі та складається з повітря, суходолу та води. Діти не розрізняють, що таке суходол (рівнини, пагорби, яри, гори).
2. Діти не усвідомлюють, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Але розрізняють ознаки (холодне, гаряче тепле), їх залежність від пори року. Знають

- що вітер - це рух повітря, він може бути корисним та завдати шкоди, але можуть відповісти на запитання потребують підказок дорослого.
3. Діти знають, як називаються водойми на Землі, але не розуміють що вода буває прісна та солонна, діти тільки почали ознайомлюватися зі станами води; діти не усвідомлюють, що вона потрібна всім живим істотам для життя.
 4. Мають початкові знання про пори року, за допомогою підказок дорослого називають їхні характерні ознаки. Діти мають елементарні уявлення про природні явища, але допускаються помилок відповідаючи на запитання.
 5. Діти не знають основні властивості вогню (корисний, небезпечний), правила безпеки поводження з вогнем. Не знають про небезпеку під час грози, граду, ожеледиці.
 6. Діти за підказками дорослого називають рослин найближчого оточення, не усвідомлюють значення сонця, води для рослин.
 7. Діти не вміють вирощувати та доглядати рослинами, отримують початкові навички.
 8. За підказками дорослих називають види живих істот (комахи, риби, птахи звірі, середовище їх існування), розуміють, що потрібно доглядати за живими істотами, але не мають навичок. За підказками дорослих називають основних представників тварин найближчого оточення.
 9. Діти не мають уявлення про планети, зірки (Сонце, Земля, Місяць). Не володіють елементарними знаннями про космос.
 10. Діти не розрізняють корисні чи шкідливі рослини та тварини.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Діти на початковому рівні про те як людина використовує природне довкілля. У дітей формуються навички бережного ставлення до природи.
2. Діти не усвідомлюють себе частиною великого світу природи, не розуміють залежність власного здоров'я від стану природи.
3. Діти виявляють бажання допомогти природі (деревцю, квіточці, пташці), захистити їх, але не завжди можуть знайти правильний вихід із ситуації, навички екологозбережувальної поведінки не досконалі.

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

Мистецько-творча компетентність

1. Діти розуміють зміст прочитаного їм твору, зрідка не знають назви, авторів. Діти мають певні труднощі можуть у висловлюванні власного ставлення до твору та оцінки поведінки персонажів.
2. Діти розуміють віршовані твори, намагаються декламувати вірші на пам'ять, але потребують нагадування тексту, припускаються помилок.
3. Діти не вміють відтворювати знайомі художні твори, пасивні, не охоче беруть участь в режисерських іграх та іграх-драматизаціях, «підтримують глядацьку сторону».
4. У дітей не сформоване вміння працювати з дитячою книжкою.
5. Діти мало ознайомлені з народними піснями, колисковими, народними іграми.
6. У малюванні діти не володіють необхідними навиками потрібними для створення власного задуму. Але залюбки використовують нетрадиційні техніки малювання.
7. У ліпленні мають труднощі у виконанні технік ліпки, недостатньо навиків для створення власного задуму, потребують допомоги дорослого.
8. В аплікації дітям складно створювати композицію, потребують допомоги дорослого, але виявляють інтерес до аплікування.

9. Дітям складно розрізняти контрастний характер, темп, динамічні відтінки музичного твору, зображувальні моменти в музиці, співвідносити їх із назвою твору.
10. Діти не можуть самостійно визначати жанр твору, потребують допомоги дорослого.
11. Діти постійними підказками дорослого співають без напруження, діти ще не розуміють, що потрібно прислухатися до співу дітей, до музичного супроводу.
12. Діти за допомогою дорослого розрізняють за тембром ударні, шумові музичні інструменти.

Освітній напрям «Гра дитини»

Ігрова компетентність

1. Діти відображають у грі діяльність та взаємовідносини дорослих у різноманітних сюжетних іграх. Використовують предмети-замінники за прикладом за ідеєю інших дітей.
2. Діти виявляють інтерес до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності.
3. Діти за підказкою дорослих класифікують іграшки, хоча інколи помиляються назвами з різних матеріалів.
4. Не всі діти вміють використовувати іграшки за призначенням.
5. Не всі діти усвідомлюють себе активним учасником ігрової діяльності, деякі діти за допомогою дорослого включаються в гру.
6. Діти чутливі до оригінального, намагаються виявити самодіяльність, вдаються до асоціативних зв'язків, діють при заохоченні.
7. Не достатньо розвинені почуття комунікабельності, товариськості, інколи мають труднощі у спілкуванні з однолітками, не вміють цінувати прихильне ставлення до себе, інших дітей групи. Зустрічаються випадки гри на одинці.
8. За підказкою дорослих визначаються із сюжетом гри, змістом ігрових дій, вибором іграшок. Люблять гратися, але не завжди виразно виконують свою роль.
9. Деякі діти люблять гратися на одинці, не усвідомлено ставляться до гри з однолітками. Є поодинокі випадки не зацікавленості в грі.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Діти не мають чіткого уявлення про ширину та товщину, помиляються у визначенні цього поняття.
2. Діти називають сенсорні еталони, але помиляються при визначенні форми предметів за допомогою геометричних фігур, як еталона (трикутник, чотирикутник, квадрат, круг).

3. Діти не достатньо орієнтуються в просторі, припускаються помилок під час розташування предметів відносно себе (ліворуч, праворуч, угорі, вниз, попереду, позаду).
4. Невпевнено орієнтуються у вживанні понять: доба, день, вечір, у відношеннях швидко, повільно.

Логіко-математична компетентність

1. Діти помиляються у лічбі в межах 5 у прямому та зворотному порядку, потребують допомоги дорослого при утворенні нового числа.
2. Діти припускаються помилок під час складання утворенні числових карток у порядку збільшення та зменшення. Самостійно не можуть визначати місце кожного числа в ряді від 1 до 5. Не вміють користуватися кількісними та порядковими числівниками.
3. Діти не вміють чітко порівнювати групи предметів за кількістю, визначати кількісні відносини між множинами (більше, менше, стільки), потребують допомоги дорослого.

Освітній напрям «Мовлення дитини»

Мовленнєва компетентність

1. Є проблеми з правильною звуковимовою, а саме деякі діти не вимовляють свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дж`], шиплячі [ж], [ш], [ч], [дж], сонорні групи приголосних звуків (яких звук переважає над голосом) [в], [й], [р], [р`], [м], [н], [н`], [л], [л`], в словах з апострофом. Після додаткових пояснень дорослого діти намагаються правильно вимовляти звуки. Деякі діти потребують корекції логопеда.
2. Діти не розуміють, як впізнавати на слух тверді й м'які приголосні звуки. Не вміють самостійно підбирати слова близького звучання (рими) та вміння самостійно добирати подібні слова.
3. Діти виявляють невпевненість у виконанні часткового звукового аналізу слів:
 - не можуть самостійно визначити місця звука в слові;
 - не можуть самостійно встановлювати послідовність звуків у слові;
 - придумуванням слова із заданим звуком.
4. Діти за зразком дорослого, уживають в розмові слова-назви предметів, явищ навколишнього світу, ознак, дій, кількості, слова з пестливими суфіксами.
5. Діти мають труднощі та не вміють добирати антоніми та синоніми, уживати узагальнюючі слова, потребують постійних підказок дорослого.
6. За зразком дорослого, невпевнено, діти групувати предмети за характерними ознаками та властивостями, не завжди розуміють значення багатозначних слів.
7. Діти мають труднощі під час відгадування описових загадок, але позитивно ставляться до процесу відгадування.
8. Діти з помилками утворюють форм іменників чоловічого та середнього роду в родовому відмінку однини та в родовому відмінку множини (цуценята, цуценят), потребують підказок.
9. Діти за допомогою вихователя звертають увагу на різні способи творення слів – назви дитинчат тварин та птахів, іменники з числівниками (одна лялька); з труднощами та помилками називають людей за характерними ознаками (весельчак, добряк) та збірні числівники (двоє хлопців); порядковими (перший день).
10. Діти мають труднощі утворенні прикметників з посиленою ознакою (злий-злющий); дієслів в різних особових формах зі зміною звуків (робити-роблю), але вірно утворюють дієслова наказового способу (намалюй, зачини).

11. У дітей на початковому рівні формується вміння будувати різні типи речень (*прості, складні*) та зі сполучниками (*і, а, але*), займенниками (*ви, наш, хто, що*).
12. Діти розуміють мовлення дорослих, полюбляють казки, вірші, оповідання.

Комунікативна компетентність

1. З допомогою дорослого запитують та будують відповідь до запитань різного типу: питання констатації (*хто?, де?, що?, який?*); причинно-наслідкові (*як?, чому?, навіщо?*)
2. З допомогою дорослого уживають у розмові з дорослими й однолітками слова ввічливості; будують діалог в уявних сюжетних ситуаціях.
3. Діти за зразком дорослих намагаються дотримуються культури спілкування в розмові з дорослими та однолітками, вживають слова ввічливості, але більшість дітей не використовують про звертанні до дорослих форму «Ви».
4. Діти не вміють складати загадки-описи предметів та іграшок, за якими безпосередньо спостерігають, діти неохоче виконують це завдання.
5. У дітей виникають труднощі при складанні описового порівняння двох предметів та описуванні добре знайомих сюжетних предметних картинок.
6. Діти складають з допомогою вихователя невеликі описові сюжетні розповіді за добре знайомим змістом сюжетної картинки, розповідь про іграшку.

**в старшій групі свідчать:
(10 дітей)**

№ з/ п	Освітні лінії	Початковий рівень		Середній рівень		Достатній рівень		Високий рівень	
		%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей	%	К-сть дітей
1	«Особистість дитини»		1		5		2		2
2	«Дитина в соціумі»		1		1		4		4
3	«Дитина в природному довкіллі»		1		2		4		3
4	«Дитина у світі мистецтва»		1		2		4		3
5	«Гра дитини»		1		2		4		3
6	«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»		1		3		3		3
7	«Мовлення дитини»		2		3		2		3

Освітній напрям «Особистість дитини»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Діти мають уявлення про статеву приналежність, не сформоване вміння ставитися з повагою до протилежної статі.
2. Мають елементарну уяву про будову тіла й основні функції організму, відповіді не чіткі, потребують підказок дорослого.
3. За підказками дорослих дотримуються правил здоров'язбережувальної поведінки; виявляють позитивне ставлення до оздоровчих традицій.
4. Знають, але самостійно не дотримуються правил безпечної поведінки. Діти помиляються у поняттях «безпечне» та «небезпечне», мають труднощі.
5. Діти слабо орієнтуються в показниках власного здоров'я та здоров'я навколишніх людей.
6. Діти не усвідомлюють важливість правильного харчування для здоров'я та розвитку людини. Діти намагаються самостійно дотримуватися культури харчування.
7. Діти не вміють правильно користуються виделкою, ножем, але вміло користуються серветкою. Не всі діти вміють їсти охайно. Дітям потрібно постійно нагадувати про важливість дотримання правильної поведінки та навичок особистої гігієни.
8. Діти залюбки беруть участь у іграх із використанням дихальних вправ, точкового масажу, елементів релаксації, пальчикової гімнастики, тощо.
9. Самостійно застосовують руховий досвід у повсякденному житті, хоча інколи допускаються незначних помилок.

Рухова компетентність

1. Діти залюбки беруть участь в оздоровчих та фізкультурно-розвивальних заходах, знають багато ігор. Інколи помиляються у визначенні видів спорту.
2. Усвідомлено дотримуються правил, докладають зусиль у подоланні труднощів. Але деякі діти негативно реагують на свої невдачі, не вміють адекватно реагувати на різні ситуації, потребують підтримки дорослого.
3. Діти на початковому рівні володіють основними рухами та навичками шикування, невпевнено виконують вправи з різних вихідних положень із предметами й без них. Не всі діти знають як правильно користуватися предметами, потребують допомоги.

Особистісна компетентність

1. Загалом діти мають уявлення про існування внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, ставлення). Знають чого хочуть (не хочуть); але не всі можуть обґрунтувати своє ставлення. Виявляють інтерес до своїх думок, але помиляються у назвах стану настрою, потребують заохочення до бесіди.
2. Орієнтуються в основних емоціях та почуттях, диференціюють добро та зло, намагаються стримувати негативні емоції. Будують дружні взаємини, але не з усіма дітьми, інколи не можуть швидко подолати всій негативний стан.
3. Діти не можуть самостійно установлювати причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями. Для аргументації потребують допомоги вихователя. Але свої переживаннями можуть показати виразом обличчя, передати свої почуття мімікою, жестами, словами.
4. Добре оперують займенником «Я», вирізняють себе з-поміж інших. Діти намагаються самостійно обходитися своїми силами, але все ще потребують допомоги дорослого. Вчать знаходити спільне і відмінне між собою та іншими, хоча не можуть повною мірою самостійно відповісти.
5. На початковому рівні усвідомлюють і переживають події минулого та сьогодення, слабо орієнтуються в майбутньому; не розуміють, що обставини життя залежать від здатності допомагати самій собі.
6. Діти орієнтуються у свої правах і обов'язках, їх значеннях, але не можуть самостійно без підказок про це розповісти.
7. Більшість дітей усвідомлює, що прізвище, ім'я та по батькові вказують на її належність до роду, родини, індивідуальність.

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Соціально-громадська компетентність

1. Діти знають своє ім'я, більшість не знає власне по батькові, своїх батьків та родичів. Дають відповіді на запитання з допомогою вихователя.
2. Діти усвідомлюють зміст понять «сім'я», «сімейні традиції», (склад, взаємна турбота, доброзичливі стосунки з братами, сестрами, збереження сімейних традицій). Діти розповідають про свою сім'ю з частковою допомогою педагога.
3. Не всі розуміють свої обов'язки, виконують обов'язки з нагадуванням дорослих. За бажанням можуть надати посильну допомогу.
4. Діти не чітко орієнтуються в родинних зв'язках, не розуміють ступінь спорідненості членів родини за підказкою дорослих.
5. Відчувають себе повноцінними членами родини, розраховують на розуміння й захист родичів, але не завжди можуть відповідно ставитися до них. Діти не завжди цікавляться родинними справами.

6. Потребують нагадування дорослих щодо дотримання норм і правил сімейного (родинного) співжиття.
7. Діти інколи помиляються називаючи різні професії дорослих, та їх особливості (робочий одяг, знаряддя праці тощо) інколи не знають деяких назв професій, потребують пояснень вихователя. Діти не усвідомлюють, що потрібно дбайливо ставитися до результатів праці.
8. Вміють вирізняти знайомих людей з поміж-інших (друзів, сусідів, працівників закладу), вітаються за нагадуванням дорослих. Інколи не помічають дорослих та поведуться стримано.
9. Не всі діти розуміють, що з «чужими» треба поводитися обачно, не достатньо сформований інстинкт «самозбереження». У разі потреби тільки деякі діти можуть звернутися до сторонніх за допомогою.
10. Діти мають навички спілкування з іншими, але не завжди їх використовують. Здатні входити в контакт із різними за віком дітьми, але потребують допомоги у налагодженні спілкування.
11. Діти не завжди дотримуються меж прийнятності і неприйнятної поведінки, потребують допомоги дорослого. Домагаються визнання себе іншими дітьми, прагнуть бути бажаними у грі, спілкуванні.
12. Діти не завжди відчують межу допустимої поведінки, не вміють уникати гострих суперечок, з підказкою вихователя вчаться порозумітися. Інколи не прислухаються до думки інших дітей, не можуть самостійно вийти з конфліктної ситуації.
13. Діти орієнтуються у принципах спілкування та спільної діяльності з допомогою дорослих. Не в повній мірі усвідомлюють, що групу гуртують спільні цінності, відвертість взаємин, довіра, певні поведінкові норми.
14. Діти розуміють, що дружба – це вияв довіри, відданості, поваги між людьми. Інколи не дотримуються дружніх взаємин із дітьми в групі, але усвідомлюють, що дружбою треба дорожити.
15. Більшість дітей знають, як називається наша держава, ознайомленні державною символікою, назвою столиці, хоча інколи помиляються, знають назву свого міста, ознайомленні з його символікою. Потребують додаткового вивчення державних свят.
16. Діти почали знайомитися з назвами народних оберегів-символів, називають декілька з них. Мають елементарні уявлення про особливості українського національного одягу, рослинні символи, але не всі діти самостійно можуть відповісти на запитання на цю тематику.
17. Мають елементарні уявлення про школу, але не обізнані з особливістю діяльності учня та вчителя.
18. Усвідомлюють своє місце в соціальному середовищі, інколи не можуть знайти вихід із життєвої ситуації.
19. Діти знають свої імена, не всі називають власне по-батькові, знають і називають свої прізвища, але не всі знають прізвища друзів. Знають імена та по-батькові вихователів та інших працівників ЗДО.
20. Діти знають багато казок, легенд, оповідань та віршів про природу та предметний світ, але дітям складно розповідати без підказок дорослого, діти потребують додаткових запитань.
21. Діти диференціюють представників різної статі, знають про взаємини між людьми як представниками різної статі.
22. Діти ще не можуть в повній мірі оперувати поняттями «держава», «державна символіка», знають як називається, але інколи помиляються в назві столиці. Діти не знають назв гір, річок та морів, не орієнтуються в місці розташування найбільших міст та України на карті.

23. Діти знають назви предметів домашнього вжитку та побутової техніки, їх деталі, з частковою допомогою дорослого можуть пояснити способи застосування та безпечного поводження.
24. Діти обізнані з народними оберегами-символами (рушники, кольори на ньому); українським національним одягом: вінком (квіти та стрічки); рослинами-символами (калина, дуб, верба, барвінок), тощо. Але діти потребують підказок дорослого, відповіді не завжди повні.
25. Мають уявлення про школу, але не можуть чітко визначити діяльність учня, вчителя.
26. Діти інколи не дотримується правил культури людських взаємин, навичок взаємоповаги у спілкуванні та спільній діяльності, потребують підказок дорослого. Не всі діти розуміють, що потрібно шанобливо ставиться до інших людей і дорослих і однолітків.

Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»

Природничо-екологічна компетентність

1. Загалом діти загальне уявлення про життя людей на планеті Земля. Знають, що вода буває прісна та солоня, але дають не чіткі і не завжди правильні відповіді. Не всі діти можуть самостійно розрізняти стани води. Діти знають у ній живуть живі істоти. Не всі діти можуть самостійно пояснити, як надходить до осель, як впливає на вироблення енергії.
2. Діти не усвідомлюють, що повітря навколо нас, ним дихає все живе. З допомогою дорослих розрізняють ознаки повітря, аналізують повітря в залежності від пори року. Не всі діти усвідомлюють, що вітер – це рух повітря, може бути різної сили, корисним чи завдавати шкоду.
3. Діти не усвідомлюють, що суша може бути різної форми (рівнини пагорби, яри, гори), але відповіді невпевнені. Знають, що на суходолі люди будують житло, обробляють ґрунт. Мало хто знає, що в надрах є корисні копалини.
4. Цікавляться інформацією природничого характеру, мають бажання зрозуміти суть явищ, визначити взаємозв'язки. Аналізують з допомогою дорослого.
5. Діти з помилками визначають про пори року. Не вміють вести календар природи. Не усвідомлюють причини природних явищ, хоча називають їх. З допомогою педагога вчать їх розрізняти та характеризувати їх. Мало обізнані та не володіють навиками безпечної поведінки.
6. Не достатньо орієнтуються у небезпечних явищах природи: пожежа у природі, землетрус та виверження вулкану. Слабо володіють елементарними навичками поводження з вогнем. Не усвідомлюють про безпеку під час грози, граду, ожеледиці, не можуть самостійно дотримуватися правил безпеки.
7. Не всі діти знають назви найпоширеніші рослини своєї місцевості, помиляються. Не всі усвідомлюють, що рослини потребують світла, води, поживного ґрунту, що вони залежать від стану погоди. Діти помічають, але не можуть, пояснити чому та як відбуваються зміни в житті рослини відповідно до пір року.
8. З підказками вихователя діти можуть розрізнити види рослин: дикорослі, культурні, кімнатні, лікарські рослини. Діти не усвідомлюють чим вони корисні для нас: виділяють кисень, забезпечують їжею тварин. Але розуміють, що потрібно охороняти рослини.
9. Діти з помилками, але розрізняють тварини за зовнішніми ознаками, не можуть вміють їх класифікувати самостійно.

10. Діти самостійно не розрізняють види птахів (дикі, осілі та перелітні), потребують допомоги дорослого.
11. Діти не усвідомлюють зміни, що відбуваються у тварин, птахів, комах у різні пори року.
12. Діти на середньому рівні орієнтуються в тому, що всесвіт, це безліч зірок, планет. Хоч із допомогою дорослого можуть назвати деякі з них. Діти ще не розуміють що Сонце це джерело світла й тепла, а Місяць супутник Землі, всі вони мають форму кулі та обертаються.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Діти не орієнтуються в тому що довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані, потребують роз'яснень дорослих.
2. Діти мають слабкі уявлення, що люди здійснюють природоохоронні заходи для збереження та відновлення тварин та рослин, що зникають.
3. Діти обізнані, але не усвідомлюють в повній мірі, що природне середовище планети Земля та Всесвіт є цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце Місяць.
4. Діти не усвідомлюють себе частиною великого світу, залежність свого здоров'я від стану природи. Але прагнуть до самостійних дій у природі (доглянути, протидіяти тим, хто шкодить).

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

Мистецько-творча компетентність

1. Діти розрізняють жанри художнього твору (казка, оповідання, вірші, байка), зрідка помиляються.
2. Не завжди діти знають повну назву твору та імена авторів. Відповідають на запитання невпевнено за змістом прочитаного, щоб відтворити зміст почутого твору потребують додаткових запитань.
3. Розуміють ідею твору. Не орієнтуються в його композиційній структурі, не завжди можуть самостійно аналізувати та оцінювати характер, вчинки персонажів, потребують незначної допомоги дорослого.
4. Не вміють декламувати вірші на пам'ять, лише окремі вихованці. Не охоче розказують скороговки, лічили тощо.
5. Не завжди розуміють і можуть самостійно правильно пояснити прихований зміст приказок та прислів'їв.
6. Не знають портрети відомих українських письменників, не знають назви написаних ними творів.
7. Діти відтворюють зміст художнього твору, охоче виконують ролі, з допомогою дорослого навчаються передавати характери персонажів у театралізованих іграх за змістом знайомих художніх творів.
8. На доступному рівні аналізують твори різних мистецтва, але не всі діти розуміють їх особливості як спільні так і відмінні, потребують роз'яснень дорослих.
9. Діти за прикладом дорослих створюють власні художні образи в різних видах образотворчого мистецтва.
10. Діти самостійно не орієнтуються на колір, лінії, форму, ритм, композицію, як на засоби художньої виразності, потребують постійної допомоги дорослого.
11. Більшість дітей виявляють ініціативу в музично-руховій та пісенній діяльності.
12. Діти з помилками визначають жанрів маршу, пісні, танцю. За допомогою додаткових запитань дорослих визначають особливості, можуть розрізнити

характери. Але впізнають мелодію знайомого музичного твору, називають улюблені музичні твори.

13. Діти не мають елементарного поняття про структуру музичного твору, не розрізняють властивості звуку (довгий-короткий, високий-низький, але відрізняють гучний-тихий).
14. Більшість дітей співають пісні виразно природнім голосом, хоча деякі діти потребують словесних підказок педагога, співають неохоче, не вимовляють чітко слова, не прислухаються до музичного супроводу.

Освітній напрям «Гра дитини»

Ігрова компетентність

1. Достатньо відображають у грі діяльність та взаємини дорослих, намагаються урізноманітнювати сюжет гри. Використовують предмети-замінники.
2. Діти виявляють цікавість та бажання до відображення об'єктів навколишнього діяльності.
3. Знають та впізнають різні види іграшок.
4. Знають і називають різні види образних іграшок
5. Знають їх властивості.
6. Діти можуть самостійно визначитися із сюжетом гри, інколи потребують підказки дорослого.
7. Діти не завжди дотримуються ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
8. Діти свідомо ставляться до гри з однолітками, отримують радість та задоволення від гри.
9. При заохоченні виявляють самостійність та ініціативність, обирають, підтримують та вибудовують різні сюжети.
10. З допомогою дорослого діти намагаються організовувати спільну з однолітками діяльність, налагоджувати взаємини, тільки деякі діти здатні до самостійних дій.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Дітям помиляються використанні слів-термінів ознак величин «висота, товщина, ширина, довжина», допускаються неточностей під час побудови ряду величин. Діти ще не знають одиниць вимірювання: сантиметр, кілограм, літр. Не володіють навичками вимірювання.
2. Діти розпізнають геометричні фігури та їх властивості (трикутник, чотирикутник, круг, квадрат, не знають, що таке п'ятикутник та ромб, шестикутник). З допомогою педагога здійснюють серіацію і класифікацію геометричних фігур за певною ознакою. Діти не знають елементів многокутника: сторони, вершина, кут.
3. Діти вагаються під час визначення розташування предмета на площині, проміжних напрямків (верхній лівий кут, правий нижній кут).
4. Діти не мають уявлення про співвідношення одиниць часу, не вміють користуватися календарем.

Логіко-математична компетентність

1. Діти не володіють кількісною та порядковою лічбою в межах 10. Не утворюють число різними способами, припускаються помилок у розрахунках. Діти намагаються порівнювати суміжні числа, не вживають терміни «попереднє», «наступне» число.
2. Діти не знають склад числа в межах 10, помиляються під час заповнення карток на склад числа. Не називають компоненти дії додавання «сума», «доданок».
3. Діти не вміють обчислювати приклади в межах 5 на додавання та віднімання за допомогою лінійки.
4. Діти самостійно не вміють складати та розв'язувати задачі на знаходження суми та залишку, на зменшення та збільшення числа на кілька одиниць.

Освітній напрям «Мовлення дитини»

Мовленнєва компетентність

1. Діти з деякими помилками вимовляють всі групи звуків рідної мови слова зі збігом приголосних (книга), а африкатами (дж),(дз).
2. Не всі діти розрізняються наголос в окремих словах, за зразком дорослого правильно вимовляють слова і фрази за допомогою наголосу, інтонації.
3. Не всі діти розуміють, що таке рима, за зразком дорослого повторюють намагаються добирати найпростіші рими, зокрема імена, потребують часткової допомоги дорослого.
4. Знають, але не охоче розповідають скороговки, загадки, приказки. За підказками педагога вживають:
 - слова-назви предметів, дій, ознак, властивостей;
 - добирають синоніми, антоніми, омоніми, багатозначні слова.
5. Діти не впевнено вживають слова для визначення якостей і властивостей об'єктів, вчаться характеризувати зовнішність, риси, поведінку, людей та тварин.
6. Діти невпевнено добирають слова, що виражають емоційні стани (настрій сумний веселий), узагальнюючі слова, образні порівняння, потребують часткової допомоги дорослого.
7. Діти загалом правильно вживають назви людей за фахом, але з деяким роздумом.
8. Вживають закінчення родового відмінку іменників у однині та множині у назвах, що мають тільки форму множини, інколи помиляються.
9. Правильно вживають різні форми слів для назви різних об'єктів, помиляються утворюючи назви дитинчат тварин, зокрема з пестливими суфіксами, назви малят тварин і назви тварин жіночого родовід іменників чоловічого роду й навпаки.
10. Мають граматичне чуття до утворення слів, узгоджують різні частини мови в роді числі та відмінку; не розпізнають спільнокореневі слова.
11. Діти складають прості та складні речення зі сполучниками з підказками дорослого. Роблять помилки при вживанні вставних слів, в утворенні порівняльних зворотів зі сполучниками (мов, наче).
12. Діти не усвідомлюють що в українська мова є державною, але вільно спілкуються українською мовою, мова не чиста, чути багато суржику.
13. Правильно, але не чітко вимовляють всі звуки української мови, спілкуються українською мовою, багато дітей розмовляє суржилом.
14. Слухають і вільно розуміють мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Уміють підтримувати розмову, будувати різні форми діалогу, хоча говорять з незначними мовленнєвими недоліками.
2. Не всі діти вміють слухати свого співрозмовника незалежно від міри прихильності, при спонуканні пригадують навички поведінки.
3. Підтримують інтерес дітей до спілкування з однолітками в різних видах діяльності, за допомогою дорослого можуть налагоджувати взаємини з партнерами по грі.
4. З частковою допомогою дорослого складають перекази казок та оповідань, дають характеристику вчинків персонажів.
5. З допомогою дорослого складають описові та сюжетні розповіді за дидактичними картинками, порівняльні описи двох іграшок.
6. Діти виявляють словесну творчість: самостійно складають казки, короткі історії із введенням образів. Діти мають середній рівень словникового запасу.
7. З незначними підказками дорослого складають описи-загадки, описують добре знайомі репродуктивні картини. Залюбки беруть участь у складанні колективного листа.